

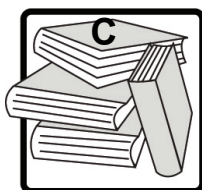

Begrijpend Lezen

WEEK 11

Lesbeschrijving

Niveau C: groep 8

Actueel
Onderwijs

Toelichting

Deze les gaan we in op strategie 5 Wat doe ik als ik een tekst niet meer snap? Deze strategie die de kinderen kunnen toepassen zowel tijdens als ná het lezen van een artikel, bestaat uit drie subvragen:

- Ik weet niet wat een **woord betekent**.
- Ik weet niet waarnaar een **verwijswoord** verwijst.
- Ik ben de **draad kwijt**.

Benodigde tijd

Een les duurt ongeveer 50 minuten, inclusief het lezen van het artikel. De tijdsaanduiding achter de lesonderdelen is indicatief.

Materiaal

Voor elke leerling:

- een exemplaar van de krant *Kidsweek Junior 11*,
- voor niveau **C** werkblad **C**,

INTRODUCTIE

Krant lezen (10 minuten)

De kinderen lezen of grasduinen in Kidsweek Junior. Eventueel kunt u de nieuwswwoorden behandelen. U vindt ze onze website www.kidsweekjunior.nl/leraren onder het kopje Nieuwswrdn.

KERN

Klassikale instructie (20 minuten)

- In groepjes moeten de leerlingen de rode lijn beschrijven van artikel 2 op het infoblad van het lesboekje. Kunnen ze de rode draad volgen? Laat één leerling van het groepje het proces vertellen in de klas. Raakte het groepje de draad kwijt? Wat deden ze vervolgens om weer verder te gaan? Was er discussie over wat moeilijke woorden betekenen? Was er onduidelijkheid over waarnaar verwijswoorden verwijzen?
- U gaat nu het strategieblad op pagina 1 van het lesboekje behandelen: Staan er moeilijke woorden in de artikelen die de leerlingen moesten lezen? Laat hen antwoorden en schrijf de moeilijke woorden op het bord.
Praat met de leerlingen hoe je achter de betekenis van moeilijke woorden kan komen.
Hieronder staan manieren om moeilijke woorden te begrijpen. Behandel ze samen met een moeilijk woord uit het lijstje op het bord.
  - **Lees de zinnen rondom het moeilijke woord.** Kan ik misschien daaraan afleiden waar het over gaat?
  - **Heb ik dit woord eerder gezien of gehoord?** Waar ging het toen over?
  - Staat er misschien een **ander woord** in de tekst, dat **hetzelfde betekent**? (synoniemen)
  - Helpt het als ik het **woord in delen verdeel**? Bijvoorbeeld: *krediet-crisis*.
  - Kan ik iets zien aan de **vorm van het woord**? Bijvoorbeeld: *doneert* is een vorm van het werkwoord *doneren*.
  - **Ik zoek het woord op** in een woordenboek of een ander opzoekboek of op internet.
  - **Ik vraag het aan iemand.**

(Vervolg Lesbeschrijving Begrijpend Lezen niveau C bij *Kidsweek Junior* week 11)

- Naast dat je misschien de tekst niet snapt door één of meerdere moeilijke woorden, kan het ook zo zijn dat je niet snapt waar sommige woorden naar verwijzen. Wie kan er verwijswaarden opnoemen? Inventariseer ze op het bord. (hij, zij, die dit, dat, toen....)
Behandel enkele voorbeelden uit teksten van Kidsweek Junior op het bord met de gehele groep.
- Artikel 2 op het infoblad op pagina 5 van het lesboekje, is een lang en moeilijk artikel. Als je de draad kwijt raakt, terwijl je aan het lezen bent, moet je teruggaan naar het stuk waar je het nog wél snapte. Dan lees je het moeilijke stuk nog een keer. Dan let je goed op moeilijke woorden die je eerst moet begrijpen voordat je verder leest. Misschien kun je de hoofdgedachte, de rode draad wel volgen? Dan streep je minder belangrijke informatie even door. Voor de rode draad is die niet belangrijk.
- Misschien moet je tijdens het lezen wel besluiten, dat dit artikel nog veel te moeilijk voor je is. Ga dan op zoek naar een makkelijker artikel over dit onderwerp. Eentje die je wél snapt.

Verwerking zelfstandig (15 minuten)

Niveau **B**

De leerlingen maken werkblad **B** op pagina 3.

AFSLUITING (10 minuten)

Praat met de kinderen over deze strategie. Komt het vaak voor dat je een tekst niet meer snapt? Gebeurt dat dan al tijdens het lezen, of pas achteraf als je klaar bent dat je je realiseert dat je de tekst niet snapt?

Kun je vaak achter de betekenis van de moeilijke woorden komen door in de tekst te zoeken of woorden in stukjes te hakken?

Vinden ze het moeilijk om woorden te vinden die in plaats van verwijswaarden gezet kunnen worden? Maken verwijswaarden een tekst moeilijker of makkelijker?

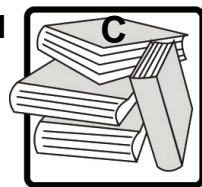
Pas deze stappen toe (betekenis woorden zoeken, woorden in de plaats van verwijswaarden zoeken en teruglezen als je de draad kwijt bent), iedere keer als je een tekst niet meer snapt. Niet alleen in de les Begrijpend Lezen.

Op www.kidsweekjunior.nl/leraren vindt u werkbladen met antwoorden.

Opmerkingen

- Het aanleren van strategieën kan het beste hardop denkend gebeuren (modeling). De vragen die een ervaren lezer zich zelf stelt, soms onbewust, worden hierbij hardop uitgesproken.
- In de rubriek WERKWIJZER op de site (www.kidsweekjunior.nl/leraren; klik in de navigatiebalk boven de pagina's op WERKWIJZER) vindt u onder meer:
  - een overzicht van alle strategieën (kern- en tussendoelen) die in Actueel Onderwijs met *Kidsweek Junior* worden behandeld,
  - meer informatie over nieuwswaarden.
- De afsluiting van de les is een belangrijk moment om met de kinderen te praten over de bruikbaarheid van een strategie. Uiteindelijk moet de leerling zelf afwegen welke strategie in te zetten bij het (beter) begrijpen van een artikel of tekst.

1 Wat betekenen deze woorden? Hak in tweeën om erachter te komen. Pas op: er zitten instinkers bij!

nieuwsgierig **GIERIG NAAR NIEUWS, WIL ZEGGEN BEHOEFTE AAN NIEUWS**

vrijgezel **EEN VRIJE GEZEL. EEN VRIJ IEMAND, ZONDER PARTNER**

bofkont **BOF KONT. IEMAND DIE BOFT**

huismus **MUS VAN HET HUIS: IEMAND DIE GRAAG THUIS IS EN BLIJFT**

bloedvergiet **VERGIET LAAT HET BLOED DOOR: ONTZETTEND VEEL BLOED**

burgemeester **MEESTER VAN DE BURGERS**

4 Welke woorden zijn synoniemen? Geef de woorden die hetzelfde betekenen, dezelfde kleur.

woord met zelfde betekenis

boek, pocket, stalen ros, verkikkerd, verliefd, zuigeling, baan, job, smoor, tweewieler, pasgeboren, tiener, puber, aanstelling, rijwiel, adolescent, synoniem, boek

4 Waarnaar verwijst dit woord? Pak Kidsweek Junior erbij. Op pagina 5 staat het artikel *Paniek door Nepnieuws*.

'Maar **het** ging om een grap.'

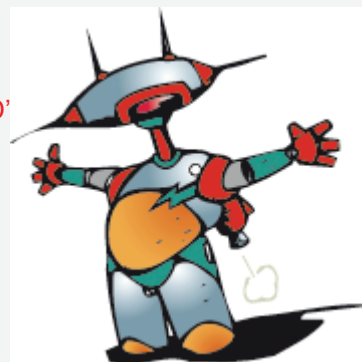
Het verwijst naar: **'ER IS EEN OORLOG UIT GEBROKEN MET RUSLAND'**

'Hoe **hun** hoofdstad Tblisi werd gebombardeerd.'

Hun verwijst naar **GEORGISCHE KIJKERS**

Maar **toen** bleek dat er helemaal geen oorlog was.

Toen verwijst naar **TOEN VEEL KIJKERS IN PANIEK RAAKTEN**

5 Onderstreep alle verwijswaarden op het infoblad. Neem er 10 over op een oefenblaadje. Schrijf erbij waarnaar ze verwijzen. **EIGEN KEUZE**